

Nr 27

*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner
om vissa ändringar i förordningen om allmän varuskatt.
(1:a avd.)*

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 8 av herrar *Axel Emanuel Andersson* och *Ernst Olsson* samt II: 16 av herr *Björkänge m. fl.*, vari hemstälts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en skyndsam prövning och förslag angående befrielse från allmän varubeskattning i den yrkesmässiga handeln med begagnade kapitalvaror, som vid försäljningen åsattes ett pris av lägst 500 kr.»;

2) de likalydande motionerna I: 145 av herr *Per-Olof Hanson m. fl.* och II: 174 av herr *Lindahl m. fl.*, vari hemstälts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en skyndsam utredning angående generell undantagande, så fort ske kan, av exportreklamtrycksaker från allmän varuskatt och att förslag till erforderliga ändringar i förordningen om allmän varuskatt framlägges för innevarande års riksdag»;

3) de likalydande motionerna I: 252 av herr *Gösta Jacobsson* samt II: 209 av herrar *Bohman* och *Carlsson* i Stockholm, vari hemstälts, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring av förordningen om allmän varuskatt, att pristillägg vid kreditförsäljning, oberoende av i vilken form de utgår, icke inräknas i beskattningsvärdet för tillhandahållen vara eller tjänstprestation samt att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderlig författningstext»;

4) de likalydande motionerna I: 257 av herr *Yngve Nilsson m. fl.* och II: 215 av herr *Darlin m. fl.*, vari hemstälts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga sådana ändringar i förordningen om allmän varuskatt att dubbelbeskattning ej sker i de fall då begagnad vara lämnas som dellikvid»;

5) de likalydande motionerna I: 354 av herrar *Källqvist* och *Birger Andersson* samt II: 217 av herr *Rydén*, vari hemstälts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte utfärda sådana anvisningar till förordningen om allmän varuskatt, att befrielse från varuskatt genomföres för försäljningen av konst vid utställningar, där verk försäljes tillhöriga den eller de konstnärer, vilkas verk där redovisas;

6) de likalydande motionerna I: 465 av herr *Eric Carlsson m. fl.* och II: 556 av herr *Antonsson m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte förordna om undantag från skatteplikt till allmän varubeskattning för de tekniska och kulturella hjälpmedel, som av handikappade och lytesskadade användes i terapeutiskt eller rehabiliteringssyfte, såsom olika slag av invalidfordon och invalidvagnar, rullstolar, proteser, hörapparater, talböcker etc.»;

7) de likalydande motionerna I: 469 av herr *Per-Olof Hanson m. fl.* och II: 564 av herr *Jönsson i Ingemarsgården m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till sådan ändring i förordningen om allmän varuskatt, att från beskattning undantages sådana tekniska och kulturella hjälpmedel, som i rörelseuppövande eller andra läketerapeutiska syften användes av invalidiserade personer;

8) de likalydande motionerna I: 473 av herr *Kaijser m. fl.* och II: 557 av herr *Björkman m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att fr.o.m. den 1 juli 1961 genom tillägg till 10 § 1 mom. punkten 7 förordningen om allmän varuskatt från skatteplikt undantaga jämväl böcker och musikalier (noter); ävensom

9) de likalydande motionerna I: 478 av herr *Ferdinand Nilsson m. fl.* och II: 558 av herr *Börjesson i Glömminge m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning och förslag, avseende att befria rörelseidkare såsom jordbrukare, trädgårdsodlare och handlande m. fl. från att erlagga varuskatt för varor eller produkter, uttagna ur rörelse för familjens eget behov samt att därvid måtte omprövas möjligheten att införa ett schablonbelopp för sådana skattefria uttag, som vore tillräckligt för att i praktiken innebära den administrativa förenkling, som framstår som önskvärd, genom att det stora flertalet av nämnda egenförbrukare befriades från varuskatt.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 478, II: 16, II: 174, II: 209, II: 215, II: 217, II: 556, II: 557 och II: 564.

Av innehållet i de föreliggande motionerna må här återges följande.

Yrkanden om skattefrihet

Till stöd för yrkandet i de likalydande motionerna I: 473 och II: 557 om undantagande från allmän varuskatt av *böcker och musikalier* anföres i huvudsak följande. Om till 10 § 1 mom. punkten 7 förordningen om allmän varuskatt fogades tillägget »böcker och musikalier (noter)»,

torde detta icke medföra, att det skattefria området i alltför hög grad utvidgas. Veckopressen och enskilda företags reklamtryck skulle med denna lydelse icke omfattas av undantaget från omsättningsskatt.

I sitt betänkande nr 62 år 1960 förklarade bevillningsutskottet, att utskottet inte kunde tillstyrka yrkandena om skattefrihet för böcker och musikalier, då »ett dylikt undantag skulle vara ägnat att medföra svårbemästrade gränsdragningsproblem och vålla olägenheter ur redovisnings- och kontrollsynpunkt». Mot beslutet reserverade sig tio av utskottets tjugo ledamöter. Erfarenheterna från bokhandeln och pressbyråkiöskerna, som ju saluför skattefria tidningar vid sidan av andra varor, visar inte att de av utskottet befarade svårigheterna ur redovisnings- och kontrollsynpunkt är för handen.

På fackhåll uppskattar man den del av bökköpen som helt eller delvis subventioneras av det allmänna till omkring en tredjedel av hela bokförsäljningen i landet, i kronor räknat. Fjölårets motionärer i denna fråga framhöll, att värdet av den totala bokomsättningen knappast uppginge till en halv procent av den totala försäljning, för vilken varuskatt uttages. Statens intäkter av den allmänna varuskatten på böcker syntes därför bli relativt obetydlig redan innan nödvändiga avdrag verkställdes för nyss angivna ökade allmänna bidrag och minskade skatteintäkter.

Motionärerna erinrar dessutom om att boken är det betydelsefullaste medlet för bildning, studier och litterär förströelse samt oundgänglig i det till en allmän demokratisering av bildningsmöjligheterna syftande kulturella upprustningsarbetet. Vidare framhålles, att man i kulturländer som Finland, Holland, Schweiz och Storbritannien, där omsättningsskatt finns, av kulturella skäl befriat böckerna från denna pålaga. Vad Finland beträffar fritogs böckerna 1950 från den allmänna omsättningsskatten. Försök har senare gjorts att återinföra sådan skatt på böcker, men dessa försök har varje gång avvisats.

I de likalydande motionerna I:145 och II:174, vari yrkas att *exportreklamtrycksaker* skall undantas från allmän varuskatt, framhåller motionärerna bl. a., att vid den allmänna varuskattens införande underströks angelägenheten av att varuskatten icke skulle drabba exporten och försämra det svenska näringslivets konkurrenskraft på den internationella marknaden. Vid den praktiska tillämpningen av förordningen har det emellertid visat sig, att exportreklamtrycksaker på främmande språk kommit att omfattas av varuskatteförordningen på grund av att dessa av praktiska skäl levereras till mottagaren i utlandet över en beställare i Sverige. Dylika trycksaker beställes nämligen oftast av moderföretaget i Sverige i en större upplaga hos ett svenskt tryckeri, som sedan levererar trycksakerna till beställaren i Sverige. För fördelning av trycksakerna på mottagare i utlandet har svenska exportföretag i allmänhet särskilda avdelningar, som har in-

gående kännedom om tullbestämmelserna i utlandet och om vad som i övrigt i olika avseenden måste iakttagas.

På begäran om klarläggande i fråga om eventuell skatteplikt enligt varuskatteförordningen för dessa varor i de fall då leveransen av praktiska skäl ej kan ske från tryckeriet direkt till utländsk mottagare utan överlämnas till den svenska beställaren för vidare distribution till utländska affärsförbindelser har riksskattenämnden i utfärdad anvisning till ledning för beskattningsmyndigheterna förklarat, att skatteplikt i sådant fall föreligger. Kungl. Maj:t har på framställning om ändring icke funnit anledning vidtaga någon åtgärd i ärendet.

I allmänhet råder ingen som helst tvekan om användningsområdet för här ifrågavarande trycksaker. För att undgå varuskatt har några exportföretag börjat tillämpa sådana arbetsmetoder, att trycksakerna försändes direkt från det svenska tryckeriet till mottagarna i utlandet. Man har på sina håll även börjat fakturera trycksakerna på resp. dotterföretag eller agent och i gengäld sänkt nettopriserna i motsvarande mån. Dylika förfaringssätt medför emellertid ökad arbetsbelastning med därav följande kostnadsökningar och försvåras dessutom därigenom att ett och samma företag efter anbudsförfarande i varje särskilt fall utnyttjar olika tryckerier.

Enligt riksskattenämndens anvisning anses exportförsäljning föreligga även om leverans för svensk konsumentens räkning sker direkt för mottagande utom riket. Det är sålunda icke ett villkor att försäljning till utländsk köpare skall föreligga för att varan skall anses skattefri. Då här ifrågavarande varor måste anses såsom icke användbara inom landet, framstår det såsom obilligt att varuskatt skall erläggas enbart av det skälet, att leverans sker till svensk köpare som i alla händelser kommer att exportera desamma. Eftersom det i synnerhet för den svenska verkstadsindustriens produkter oundgängligen erfordras trycksaker för ett aktivt försäljningsarbete i utlandet i hård konkurrens med utländska företag, utgör här ifrågavarande skattskyldighet en icke oväsentlig belastning för näringslivet. Det bör heller inte bortses från risken att svenska exportföretag alltmera övergår till att beställa trycksaker i utlandet, varigenom den svenska grafiska industrien går miste om leveranser. Det förtjänar i detta sammanhang framhållas, att synpunkter överensstämmande med de ovan framförda föranlett en ändring av motsvarande norska bestämmelser.

Som motivering för yrkandet i de likalydande motionerna I:354 och II:217 om undantagande från allmän varuskatt för *konst, som försäljes på utställningar*, anföres bl. a. Konstnären producerar icke varor i vedertagen kommersiell bemärkelse. Rent affärstekniska och affärsmässiga hänsyn är — och måste vara — konstnären helt främmande. Hans samhällsuppgift är snarare att inte gå i publikens ledband. Det är denna kons-

tens extraordinära uppgift, som bidrar till att driva kulturen framåt och har medfört speciallagstiftning för litteratur, musik och bildkonst såsom andliga produkter. Så länge samhället accepterar att begreppet konst finns kvar, måste det också acceptera dess särpräglade karaktär och villkor samt att dess ekonomiska värde baseras på den immateriella delen av det slutliga verket.

Dessa synpunkter vann förra årets riksdags gehör i så måtto att bevillningsutskottet beslöt att hemställa till Kungl. Maj:t att utfärda sådana bestämmelser, att konst bleve befriad från varuskatt, när den såldes av konstnären direkt. Undantaget skulle dock vara försäljning under mera »butiksmässiga former». Enligt av Kungl. Maj:t förra året utfärdade anvisningar skall varuskatt erläggas då försäljning sker på utställning och till och med på ateljéutställning.

Då en konstnär i utställningsform redovisar resultatet av en lång tids arbete, sker detta i två syften. Ett av dessa är givetvis att söka ekonomiskt utbyte av hans arbete, men detta syfte är ej det enda väsentliga. För konstnären, som i relativ isolering arbetar med sina verk, är det nödvändigt att tid efter annan ta kontakt med omvärlden för att ställa sitt arbete under debatt, erhålla omdömen, få sina alster diskuterade och prövade. Konstutställning är sålunda ej att jämföra med en vanlig butiksförsäljning eller ett utbudande av varor för avsalu. Konstutställningen är framför allt den vedertagna formen för konstnärens kontakt med publik och kritik.

Den åtskillnad, som i Kungl. Maj:ts anvisningar göres mellan konstnärernas försäljning på utställning och deras försäljning privat, innebär ett missgynnande av den konstnär som framträder offentligt, vare sig detta sker individuellt eller kollektivt. En följd av detta måste bli att intresset bland konstnärerna för att utställa minskar, vilket ur samhällets synpunkt är en icke önskvärd utveckling.

Vidare anföres att konstföreningar tillkommit i ideellt syfte för att ge den enskilde individen möjlighet att få kontakt med den aktuella konsten. Särskilt viktig är dessa föreningars verksamhet på orter, där utställningar av konst normalt ej skulle anordnas, beroende på orternas belägenhet eller ringa storleksordning. De utställningar som dessa föreningar anordnar sker ofta i samarbete med viss inbjuden konstnär, och den försäljning, som då förekommer, innebär oftast en obetydlig ersättning för de ansträngningar konstnären haft.

Ur skattekontrollsynpunkt har det invänts att det är svårt att dra gränserna mellan ren butiksförsäljning och försäljning på utställning. Till detta må endast anföras, att Konstnärernas riksorganisation efter bevillningsutskottets beslut tog kontakt med bl. a. Stockholms stads skattemyndigheter för att dra upp riktlinjerna för hur en sådan gränsdragning skulle ske, och det visade sig inte vålla några större svårigheter att dra en sådan gräns.

Den försäljning av konst som sker vid utställningar uppskattas inbringa sammanlagt ett belopp på mellan en och två milj. kr. per år. Den allmänna varuskatten härpå skulle röra sig om 40 000 à 80 000 kr. Rent statsfinansiellt betyder sålunda varuskatten på försäljning av konst vid utställningar föga, men sett ur konstnärernas synpunkt är det avsevärda belopp.

I de inbördes likalydande motionerna I: 465 och II: 556 samt I: 469 och II: 564 yrkas skattefrihet för vissa *hjälpmedel för invalider*. Som motivering för yrkandet i motionerna I: 465 och II: 556 anföres i huvudsak följande. Enligt 10 § 8 mom. punkten 7 förordningen om allmän varuskatt är läkemedel, som försäljes enligt recept eller till sjukhus, undantagna från beskattning. Den stora grupp av tekniska och kulturella hjälpmedel som fysiskt handikappade och lytesskadade är nödsakade att använda i rehabiliterings- och terapeutiskt syfte för att i görligaste mån kompensera sitt handikapp är däremot inte undantagen från skatteplikt.

Mycket starka såväl sociala som humanitära skäl synes tala för att dessa slag av hjälpmedel undantages från beskattning. Vad här åsyftas är bl.a. invalidfordon och invalidvagnar av olika slag, rullstolar, proteser, hörapparater och talböcker. Den sociala lagstiftningen har under senare år alltmer inriktats på att tillgodose dessa handikappade minoriteters intressen i form av specialutbildning, arbetsvård och åtgärder för anpassning i arbetslivet. På kulturområdet har strävandena inriktats på att göra det möjligt för dessa medborgargrupper att bli delaktiga av det moderna samhällets kulturyttringar. Att genom en allmän varuskatt försvåra och fördyra de handikappades nödtvungna anskaffning av de tekniska och kulturella hjälpmedel som är nödvändiga för att så långt möjligt kompensera deras handikapp synes klart motverka de allmänna strävanden på detta område, vilka numera omfattas av en bred folkopinion.

Till flera av här åberopade hjälpmedel utgår f. n. betydande bidrag av statsmedel. För statskassan blir det därför, i förhållande till den föreslagna varuskattens totala belopp, endast fråga om relativt små summor i skattebortfall. För de människor det gäller blir det däremot på grund av deras speciella sociala och ekonomiska situation fråga om relativt kännbara extra kostnader. Den konsumtion varom här är fråga har ju därtill en social särprägel, som gör att den principiellt icke kan jämföras med övrig privatkonsumtion. Starka skäl synes således tala för att en beskattning av detta område ej är i linje med den allmänna varuskattens egentliga syfte i konjunkturpolitiskt och statsfinansiellt avseende.

Motionärerna i motionerna I: 469 och II: 564 anför bl. a. Vanföra och handikappade erlägger som andra konsumenter varuskatt på allmänna förnödenheter, men att därtill beskatta den speciella konsumtion

som betingas av deras handikapp kan ur sociala och humanitära synpunkter inte anses tillfredsställande.

Som motivering för sitt avstyrkande av motionsyrkanden om skattefrihet för invalidernas hjälpmedel framhöll 1960 års bevillningsutskott, att undantag från varuskatt i detta fall skulle strida mot varuskatteförordningens principer och dessutom medföra redovisnings- och kontrolltekniska svårigheter. Med tanke på denna frågas stora betydelse för vanföra och handikappade torde ett avsteg från nämnda förordnings princip vara helt försvarlig. Inte heller bör eventuella kontrolltekniska svårigheter få lägga hinder i vägen för en välmotiverad förbättring av invaliders och handikappades villkor.

Till stöd för yrkandet om undantagande från allmän varuskatt i vissa fall för *begagnade varor* framhålles i de likalydande motionerna I: 8 och II: 16, att den allmänna varuskatten i princip är så utformad, att den skall utgå endast en gång på samma vara under varans väg från tillverkaren till konsumenten. Undantag från den regeln gäller dock för begagnade varor, vilka på nytt påföres varuskatt, om de kommer in i den yrkesmässiga handeln. Från uppbördssynpunkt kan vissa praktisk-administrativa skäl måhända motivera ett sådant undantag. Vissa, i regel dyrare, kapitalvaror förekommer emellertid oftare i handeln med begagnade varor och blir på så sätt oftare dubbelbeskattade än andra.

Motionärerna erinrar vidare om att personbilar och vissa andra mindre bilar befriats från dubbelbeskattning. Däremot utgår fortfarande dubbel varuskatt på t. ex. lastbilar, traktorer och maskiner, alltså på för produktionen nödvändiga kapitalvaror. Särskilt för de företagare, exempelvis jordbrukare, som på grund av speciella produktionsbetingelser ofta behöver förnya och förändra maskinparken innan den i tekniskt avseende är nedsliten, ter sig denna dubbelbeskattning orättvis. Formerna för en befrielse från dubbel varubeskattning för kapitalvaror ned till ett värde av förslagsvis 500 kr. bör därför skyndsamt prövas.

I de likalydande motionerna I: 478 och II: 558 yrkas skattefrihet för *varuuttag från egen rörelse*. Motionärerna frågar sig om det besvär och trassel, som inredovisning av »oms» förorsakar de enskilda, och den vidlyftiga taxeringskontroll, liksom kontrollen av inredovisningen, som därav vållas för det allmänna, är värt besväret. Av remissyttrandena i proposition nr 162/1959 framgår, att ett flertal länsstyrelser ställt sig kritiska till beskattningen av uttag till familjens eget behov och sökt utvägar, genom att förorda skattens uttagande i partihandelsledet eller på annat sätt, att undvika sådana småtterier.

I remissyttrandet över förslaget till allmän varuskatt anförde länsstyrelsen i Älvsborgs län, efter att ha påpekat att s. k. annan fastighet är undan-

tagen från varuskatt, att åtskilliga produkter (brödsäd, potatis, trädgårdsprodukter, kött och fläsk, ägg och mjölk) också kan erhållas från fastighet, vilken taxerats som annan fastighet. Till denna kategori har nämligen i regel hänförs fastighet, som vid normal hävd icke kan vinterföda mer än en ko, saknar skogsmark i egentlig mening och huvudsakligen nyttjas för bostadsändamål. På landsbygden är det inte ovanligt, att man på annan fastighet håller sig med höns och gris samt odlar potatis och trädgårdsprodukter.

Det uppfattas som en orättvisa, att det ena lilla jordbruket skall betala »oms» på egen förbrukning av ladugårds-, jordbruks- eller trädgårdsprodukter, medan andra går fria. Om således rättviseskäl talar för att produkter från småbruk jämföras med produkter från s. k. annan fastighet med likartad produktion, blir gränsdragningen icke lätt att göra. Det synes som om propositionen i princip är inne på en riktig linje, när däri uttalas att de små uttagen för tillgodoseende av företagarens eget behov icke bör beskattas. Detta vare sig det gäller jordbruk, trädgårdsodling eller annan mindre rörelse. Men trasset och besväret — liksom orättvisan jordbrukare emellan — beror på att gränsdragningen är för snäv, när det gäller värdet av den kvantitet för familjens behov, som utan att beläggas med varuskatt bör få uttagas. Här synes en omprövning böra ske, som gör det möjligt att praktiskt sett över hela linjen befria jordbrukare, andra företagare och rörelsedkare i jämförlig ställning från att betala varuskatt för uttag, endast avseende att tillgodose den egna familjens rimliga behov.

Beskattningsvärdet

Som motivering för yrkandet att *pristillägg vid kreditförsäljning* icke skall inräknas i beskattningsvärdet anföres i de likalydande moti on e r n a I:252 och II:209 i huvudsak följande. Enligt 15 § 1 mom. förordningen om allmän varuskatt skall vid tillhandahållande av vara eller tjänsteprestation såsom beskattningsvärde räknas det vederlag som utgår för nyttigheten i fråga. Av anvisningarna till nämnda författningsrum framgår att vid beräkning av beskattningsvärdet avdrag icke får ske för s. k. avbetalningstillägg. I ett av riksskattenämnden såsom anvisning till ledning för beskattningsmyndigheterna gjort uttalande anges att, om vid tillhandahållande av varor och tjänsteprestationer utgår särskilt avbetalningstillägg, detta ingår i beskattningsvärdet, vare sig tillägget är fixerat till visst belopp utöver kontantpris, listpris eller dylikt eller tillägget utgår på grundval av en ränteklausul eller tillägget utgöres av en kombination av bådadera. Nämnda uttalande innehåller tillika vissa anvisningar om hur beskattningsvärdet bör beräknas, då likvid för varor eller tjänsteprestationer erlägges medelst växel. Sålunda framhålles att mottagande av växelaccept icke är att anse

som kontant likvid i varuskattehänseende. Vid växeltransaktioner i anledning av tillhandahållna varor och tjänster har kontant likvid influtit först då växelutställaren löser växeln genom kontant betalning. Löses växeln icke helt utan omsättes med ny växel å lägre belopp, är det belopp som inbetalas i samband med omsättningen att anse som kontant likvid. I nu nämnda fall bör enligt uttalandet även ränta, som erlägges i samband med inlösen eller omsättning av växel, vara att hänföra till vederlaget för tillhandahållen vara eller tjänsteprestation. Uppburen ränta (diskonto) bör alltså medräknas i omsättningen vid redovisningen av preliminär allmän varuskatt. Vad nu sagts har avseende på det fall då den skattskyldige själv behåller växeln och utställaren alltså löser eller omsätter denna direkt hos den skattskyldige. Låter den sistnämnde diskontera växeln i bank, gäller enligt anvisningarna till 16 § varuskatteförordningen, att det belopp som därvid inflyter är att anse som kontant likvid. Efter enahanda grunder bör, enligt vad av uttalandet framgår, beskattningsvärdet beräknas i fråga om likvider hänförliga till s. k. diskontering av kontrakt samt i fråga om likvider som inflyter vid s. k. kontoringsförsäljningar.

Stadgandet i 15 § med de förtydliganden som gjorts av riksdagen medför att, i den mån priset på en vara eller tjänsteprestation ökas genom att köparen erhåller kredit å köpeskillingen, mellanskillnaden mellan kontantpriset och kreditköpspriset drabbas av varuskatt i de fall säljaren själv uppträder som kreditgivare, medan skatt å motsvarande belopp icke utgår, därest köparen genom bank- eller privatlån själv anskaffar det kapital som erfordras för inköpet eller anlitar en från säljaren fristående kontokreditgivare eller om säljaren diskonterar en av köparen accepterad växel å köpeskillingen. Då utlåning av kapital enligt varuskatteförordningen icke utgör skattepliktig tjänsteprestation och ränta å utlånat kapital således icke omfattas av skatteplikten, måste det anses vara principiellt felaktigt och ur såväl allmänhetens som näringslivets synpunkt obilligt att skatt skall utgå på ränta enbart av den anledningen, att kreditgivningen är förbunden med ett inköp, vid vilket säljaren själv uppträder som kreditgivare.

I detta sammanhang bör även beaktas, att lagstiftaren enligt vad av förarbetena till förordningen framgår syftat till att ge skatten en sådan utformning, att ojämnheter i beskattningen elimineras. Enligt motionärernas mening innefattar beskattningen av avbetalningstillägg en dylik ojämnhet i beskattningssystemet, ägnad att medföra en överflyttning av den kreditgivning som traditionellt sker inom handel till kreditgivning i andra former. Motionärerna anser det därför angeläget, att sådana följdverkningar av varuskatten undanröjes, som kan medföra ändringar i ändamålsenliga, av ålder bestående förhållanden inom handeln.

Frågan om beräkningen av beskattningsvärdet, när *begagnad vara lämnas som dellikvid*, behandlas i de likalydande motionerna I:257 och

I I: 2 1 5. Motionärerna erinrar om att vid beräkning av beskattningsvärdet avdrag endast får ske för kassarabatter och andra rabatter, som direkt avgår från likviden. I intet fall skall sålunda säljaren erlægga varuskatt till högre belopp än som erhålles i vederlag för varan i fråga. Inom handeln förekommer emellertid allmänt att vederlaget består dels av kontant likvid eller likvärdigt betalningsmedel, dels värdet av inbytt begagnad vara. I dessa fall beräknas varuskatten på bruttovärdet. Skatt utgår följaktligen även på värdet av den inbytta begagnade varan som om den skulle utgjort kontant betalning. Vid realiserandet av den begagnade varan utgår emellertid skatt ytterligare en gång på den sistnämnda försäljningssumman.

Enligt motionärernas mening föreligger här en form av dubbelbeskattning. Säljare som för sin rörelse är tvingad att som dellikvid mottaga begagnade varor beskattas hårdare än i de fall enbart »kontanthandel» förekommer. Som exempel nämnes handeln med lantbruksmaskiner. Vid försäljning av en skördetröska för 40 000 kr. kan inträffa att varuskatt får erläggas dels för hela försäljningssumman, dels för exempelvis ytterligare 20 000 kr. vid realiserandet av en inbytt vara. Det sammanlagda beskattningsvärdet blir i detta fall 60 000 kr. mot 40 000 kr. i den händelse någon begagnad vara ej tagits som dellikvid. Här redovisade ogynnsamma verkningar av nuvarande beskattningsregler synes böra undanröjas. Så har också i motsvarande avseende skett i fråga om handeln med bilar.

Utskottet

I förevarande betänkande behandlar utskottet väckta motioner med yrkanden om vissa ändringar i förordningen om allmän varuskatt, vilka ändringar avser dels ytterligare undantag från skatteplikt och dels utformningen av beskattningsvärdet.

Enligt förordningen om allmän varuskatt utgår sådan skatt för varor, som försäljes eller på annat sätt tillhandahålles eller tas i anspråk inom riket, samt för varor, som införes till riket. I princip är alla varor skattepliktiga. Med varor förstås materiella ting av lös egendoms natur. Skatteplikten omfattar både egentliga konsumtionsvaror och investeringsvaror. Skatten är utformad såsom en detaljhandelsskatt och utgår därför icke i tidigare försäljnings- och distributionsled. Råvaruförbrukningen blir således icke föremål för beskattning.

Från den principiella skatteplikten för varor har av skattetekniska skäl gjorts vissa begränsade undantag. Skattefrihet föreligger sålunda för jordbruksråvaror och levande djur, för jord, sand, grus och sten, för drivmedel och andra bränslen, för fiskefartyg och större fartyg, luftfartyg och viss krigsmateriel, för dagstidningar och vissa andra periodiska publikationer samt för receptbelagda eller för sjukhus avsedda läkemedel.

Beskattningen omfattar även vissa tjänsteprestationer, nämligen reparations-, underhålls-, ändrings- och rengöringsarbeten, serverings- och uthyrningstjänster samt förfärdigande av varor på beställning. Förutsättning för skatteplikt är att tjänsteprestationen huvudsakligen har avseende på skattepliktiga varor.

Skattesatsen för den allmänna varuskatten är fyra procent av beskattningsvärdet. Detta värde utgöres vid tillhandahållande av varor eller tjänster av vederlaget och vid uttag av vara ur rörelse eller jordbruk av varans saluvärde enligt ortens pris; i båda fallen med beloppet av den allmänna varuskatten inräknat. Vid beräkningen av beskattningsvärdet får avdrag icke ske för transport-, emballage- och liknande kostnader som ingår i priset samt ej heller för avbetalningstillägg. Kassarabatter och andra rabatter, som direkt avgår från priset, skall däremot inte medräknas.

Utskottet vill inledningsvis erinra om att den allmänna varuskatten fått den principiella utformningen, att den utgör en enhetlig skatt med i möjligaste mån generell omfattning. Undantagen från skatteplikt har begränsats till vad som är påkallat av skattetekniska skäl. Man har således icke ansett sig kunna ta hänsyn till inskränkningar i beskattningen, som vid olika värdemässiga överväganden i och för sig skulle kunna framstå som motiverade. Från dessa utgångspunkter har undantagen från skatteplikt begränsats till ett fåtal varugrupper. Dessa undantag kan icke sägas betaga skatten dess generella karaktär.

Denna principiella inställning bör enligt utskottets mening alltjämt vara vägledande vid ställningstagandet till de olika yrkandena om inskränkningar i skatteplikten. Det är särskilt med hänsyn till skatteredovisningen och kontrollen av vikt att så få varugrupper som möjligt är undantagna från skatteplikt.

Utskottet behandlar till en början frågan om beskattningen av *böcker och musikaler*. Enligt 10 § 1 mom. punkten 7 i varuskatteförordningen är från skatteplikt undantagna dels allmänna nyhetstidningar, dels periodiskt utgivna medlemsblad, personaltidningar och liknande publikationer, som tillhandahållas utan avgift, och dels fr.o.m. den 1 januari 1961 periodiska publikationer, som framstår som organ för sammanslutningar med syfte att verka för religiösa, politiska, nykterhetsfrämjande, idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda vanföra medlemmar. Böcker ingår däremot i det skattepliktiga varuområdet. I motionerna I: 473 av herr Kaijser m.fl. och II: 557 av herr Björkman m.fl. yrkas, att böcker och musikaler skall undantas från skatteplikt.

Den avgränsning, som gjorts mellan det skattebelagda och skattefria varuområdet i fråga om tryckta skrifter, har anknutits till förhållanden, som relativt lätt kan konstateras utifrån objektiva bedömningsgrunder.

Till betydande del avser undantagen publikationer, som icke försäljs i den reguljära handeln. En utvidgning av det skattefria området att även omfatta böcker och musikalier är emellertid ägnad att medföra vissa gränsdragningsproblem och därmed förenade redovisnings- och kontrolltekniska svårigheter. Med hänsyn härtill kan utskottet för sin del inte tillstyrka bifall till yrkandet i motionerna I: 473 och II: 557.

I motionerna I: 145 av herr Per-Olof Hanson m. fl. och II: 174 av herr Lindahl m.fl. yrkas skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om skyndsamt utredning i syfte att undanta *exportreklamtrycksaker* från skatteplikt. Motionärerna anser det obilligt, att varuskatt skall erläggas, när det är uppenbart, att trycksakerna inte skall användas inom landet. Vidare framhålls att skattefrihet numera föreligger för trycksaker av ifrågavarande slag i Norge.

Exportreklamtrycksaker torde i varuskattehänseende generellt sett inte kunna betraktas som exportvaror i egentlig mening; inte ens om de är tryckta på främmande språk. Enligt 1 § varuskatteförordningen uttas allmän varuskatt, när skattepliktiga varor eller tjänster tillhandahålls konsument inom landet. Sker mottagandet av varan här i riket skall skatt därför i princip erläggas oberoende av om konsumtionen äger rum inom landet eller ej. Om varan i stället för att levereras till konsument här i riket levereras för konsumentens räkning direkt för mottagande utom riket, föreligger däremot exportförsäljning, som enligt anvisningarna till 1 § varuskatteförordningen är skattefri. Svensk beställare av reklamtrycksaker drabbas således inte av varuskatt, om trycksakerna sändes direkt från tryckeriet till beställarens ombud i utlandet. Enligt utskottets mening finns visst fog för motionsyrkandena, att reklamtrycksaker skall vara undantagna från skatteplikt. Utskottet förutsätter emellertid att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på frågan och i lämpligt sammanhang med stöd av 10 § 2 mom. varuskatteförordningen förordnar om undantag från skatteplikt för ifrågavarande trycksaker. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 145 och II: 174.

Utskottet behandlar härefter frågan om beskattningen av *konst, som försäljes på utställningar*. Enligt kungörelsen den 3 juni 1960 (nr 237) har Kungl. Maj:t med stöd av 10 § 2 mom. varuskatteförordningen förordnat, att konstverk skall vara undantagna från skatteplikt, när de annorledes än butiksmässigt eller i samband med utställning försäljes av upphovsmannen direkt till konsument. I motionerna I: 354 av herrar Källqvist och Birger Andersson samt II: 217 av herr Rydén yrkas riksdagsskrivelse med begäran att Kungl. Maj:t måtte förordna om undantag från skatteplikt för konst, som försäljes vid utställningar.

I sitt betänkande nr 62 vid föregående års riksdag uttalade bevillningsut-

skottet, att vissa skäl talade för att konstnärliga alster borde undantas från skatteplikt, när de första gången såldes av upphovsmannen. Däremot borde de vara underkastade beskattning, när de såldes inom den reguljära handeln eller eljest under mer butiksmässiga former. Genom att konstverk, som upphovsmannen själv säljer direkt till konsument, i enlighet med bestämmelserna i ovannämnda kungörelse är undantagna från beskattning, anser utskottet, att man gått så långt som det av skattetekniska och marknadsmässiga skäl är möjligt för att tillgodose önskemålen om skattefrihet för konstnärernas alster. Utskottet kan med hänsyn härtill inte biträda yrkandet i motionerna I: 354 och II: 217.

Yrkanden om undantag från skatteplikt för vissa *hjälpmedel för invaliderade* framföres i flera motioner. Sålunda hemställs i motionerna I: 465 av herr Eric Carlsson m. fl. och II: 556 av herr Antonsson m. fl. om riksdagskrivelse med begäran att Kungl. Maj:t med stöd av 10 § 2 mom. varuskatteförordningen skall förordna, att tekniska och kulturella hjälpmedel, som av handikappade och lytesskadade användes i terapeutiskt eller rehabiliteringssyfte skall undantas från skatteplikt. I motionerna I: 469 av herr Per-Olof Hanson m. fl. och II: 564 av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl. yrkas att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring i varuskatteförordningen att ifrågavarande hjälpmedel undantas från beskattning.

Enligt utskottets mening bör undantagen från skatteplikt inte anknytas till en viss köparkategori utan gälla generellt oavsett köparens ställning. Varuskatteförordningen har också utformats i enlighet med denna princip. Ett bifall till motionerna skulle innebära ett sådant avsteg från den ovan angivna principen att den, med hänsyn till därmed följande konsekvenser i andra hänseenden, inte kan förordas. Utskottet vill ytterligare framhålla, att ett genomförande av motionärernas förslag utan tvivel skulle medföra betydande redovisnings- och kontrolltekniska olägenheter. De handikappades behov av bistånd vid anskaffande av nödvändiga hjälpmedel bör, såsom utskottet uttalat i andra sammanhang, i stället tillgodoses på annat sätt än via lättnader i beskattningen. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till yrkandena om att tekniska och kulturella hjälpmedel för de invaliderade skall undantas från beskattning.

I motionerna I: 478 av herr Ferdinand Nilsson m. fl. och II: 558 av herr Börjesson i Glömminge m. fl. yrkas att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära förslag till sådana ändringar i varuskatteförordningen, att flertalet rörelseidkare och jordbrukare befrias från varuskatt å *varuuttag för den egna familjens behov*.

Enligt varuskatteförordningen föreligger icke skattskyldighet för försäljning av jordbruksprodukter i allenast ringa omfattning. Denna före-

skrift korresponderar med den för rörelseidkare gällande bestämmelsen i 13 § a) förordningen, att skattskyldighet icke föreligger vid tillhandahållande av skattepliktiga varor och tjänster samt varuuttag i allenast ringa omfattning. I 65 § föreskrives, att om skattskyldighet för försäljning av jordbruksprodukter inte föreligger och om den skattepliktiga omsättningen i övrigt inte uppgår till 400 kronor någon taxering till allmän varuskatt icke skall åsättas. Rörande tolkningen av begreppet ringa omfattning har riksskattenämnden uttalat, att om tillhandahållandet av skattepliktiga varor eller tjänsteprestationer samt varuuttag ur rörelse inte har större omfattning än att de sammanlagt icke överstiger 1 000 kronor om året, skall verksamheten anses ha utövats i ringa omfattning.

Till en början må erinras om att bevillningsutskottet i sitt betänkande nr 30 vid innevarande års riksdag nyligen avstyrkt motionsvis väckta förslag om att livsmedel skall undantas från den allmänna varubeskattningen. Företagarnas privata konsumtion av i rörelsen saluförda varor eller hemmaproducerade alster representerar en icke oväsentlig del av skatteunderlaget för den allmänna varuskatten. Ett bifall till yrkandet i förevarande motioner skulle därjämte innebära, att rörelseidkare och jordbrukare skulle komma i en gynnsammare ställning i skattehänseende än andra konsumenter. De begränsningar i skattskyldigheten, som gjorts i fråga om egna varuuttag, är tillkomna av skattetekniska skäl för att i möjligaste mån begränsa antalet skattskyldiga. Tilläggas må att jordbrukare till skillnad mot rörelseidkare icke erlägger preliminär varuskatt under löpande år. Skatten uttages på grundval av uppgifter i självdeklarationen och påföres den vanliga debetsedeln för inkomstskatt. Ur skatteteknisk synpunkt föreligger därför ett mycket enkelt förfarande. Av anförda skäl kan utskottet inte tillstyrka andra gränsvärden för skattskyldighet än de nu tillämpade och avstyrker således bifall till motionerna I: 478 och II: 558.

Frågan om beskattningen av *begagnade varor* behandlas i några motioner. Sålunda hemställs i motionerna I: 8 av herrar Axel Emanuel Andersson och Ernst Olsson samt II: 16 av herr Björkänge m. fl. om riksdagsskrivelse med begäran att Kungl. Maj:t skall framlägga förslag om befrielse från skatteplikt för begagnade kapitalvaror till ett värde av lägst 500 kronor. I motionerna I: 257 av herr Yngve Nilsson m.fl. och II: 215 av herr Darlin m. fl. yrkas skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om sådana ändringar i varuskatteförordningen, att dubbelbeskattning inte sker, när begagnad vara lämnas som dellikvid. Som motivering för yrkandena har bl.a. anförts att vissa begagnade bilar är undantagna från allmän varuskatt.

Den omständigheten att de begagnade varorna tidigare varit föremål för beskattning utgör enligt utskottets mening icke skäl för att de skall undantagas från beskattning, när de ånyo blir föremål för yrkesmässig försäljning.

Här är det fråga om ny omsättning till annan konsument. De begagnade varor som försäljes inom den reguljära handeln blir dessutom ofta föremål för ändrings- och reparationsarbeten med insättning av nya delar o. dyl. varigenom de kan ändra karaktär och användas på annat sätt än tidigare. Om begagnade varor helt eller delvis undantas från beskattning försvåras dessutom skatteredovisning och kontroll inom såväl handeln som inom branscher, som utför reparations- och liknande arbeten. Det bör härvidlag beaktas, att undantagande från skatteplikt för begagnade varor med varuskatteförordningens utformning även medför skattefrihet för eljest skattepliktig tjänsteprestation å sådan vara. Härav skulle följa ett betydande skattebortfall.

När en begagnad vara lämnas som dellikvid vid inköp av en ny vara, utgår skatt på hela likviden för den nya varan. Detta innebär emellertid inte en beskattning av inbytesvaran, utan vad som beskattas är likviden för den nya varan. Skatten bör givetvis bli lika stor vare sig köparen betalar hela köpeskillingen kontant eller delvis med pengar och delvis med en inbytesvara.

I detta sammanhang vill utskottet även erinra om att när de begagnade person- och skåpbilarna genom beslut vid 1960 års riksdag undantogs från allmän varuskatt för att motverka den irreguljära handeln med begagnade bilar, genomfördes en höjning av den särskilda omsättningsskatten på nya sådana bilar med belopp, som motsvarade skattebortfallet i fråga om de begagnade bilarna. Ändringen vidtogs vidare på sådant sätt att skatt alljämt skall utgå å reparationer och annat underhåll av bilar. Med generellt undantag för begagnade varor skulle följa skattefrihet även för reparation av sådana fordon. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 8 och II: 16 samt motionerna I: 257 och II: 215.

Utskottet har slutligen att behandla yrkandet i motionerna I: 252 av herr Gösta Jacobsson samt II: 209 av herrar Bohman och Carlsson i Stockholm vari hemställts om sådan ändring i varuskatteförordningen att *pristillägg vid kreditförsäljning* inte inräknas i beskattningsvärdet vid tillhandahållande av varor eller tjänsteprestationer. Till stöd för yrkandet anföres bl.a., att om en säljare själv uppträder som kreditgivare utgår varuskatt inte endast på försäljningspriset för varan utan även på den ränta eller motsvarande gottgörelse, som köparen har att erlægga, medan varuskatt däremot inte utgår på sådan ränta, som köparen får betala, om han genom banklån eller privatlån anskaffar det kapital, som erfordras för kontant betalning av varan. Dylika ojämnheter i beskattningen anser motionärerna ägnade att medföra överflyttning av den kreditgivning, som traditionellt sker inom handeln, till kreditgivning i andra former.

I av riksskattenämnden utfärdade anvisningar till ledning vid beskattningsvärdets bestämmande uttalas, att om vid tillhandahållande av varor

och tjänsteprestationer utgår särskilt avbetalningstillägg, detta ingår i beskattningsvärdet, vare sig tillägget är fixerat till visst belopp utöver kon- tantpris, listpris eller dylikt eller tillägget utgår på grundval av en ränte- klausul eller tillägget utgöres av en kombination av bådadera. Ränta, som säljaren tillgodogör sig och som erlægges i samband med inlösen eller om- sättning av växel, är att hänföra till vederlaget för tillhandahållen vara eller tjänsteprestation och skall således inräknas i omsättningen.

Det torde vara av väsentlig betydelse, att beskattningsvärdet är utformat på sådant sätt, att det så nära som möjligt anpassas till den efter sedvanliga affärsmässiga principer beräknade omsättningen. Varje avsteg därifrån, som inte är direkt betingat av kravet på enhetliga beskattningsregler för olika inom handeln vanligen förekommande former av kreditförsäljning, bidrar till att försvåra såväl deklarationsskyldighetens fullgörande som skatteberäkningen och skattekontrollen. Med hänsyn härtill måste utgångs- punkten vid beräkandet av beskattningsvärdet vara det i varje särskilt fall faktiskt tillämpade priset för varan eller tjänsteprestationen. Att på sätt förordas i motionerna icke inräkna avbetalningstillägg och liknande kredit- tillägg i beskattningsvärdet skulle innebära ett avsteg från den allmänna varuskattens princip att utgöra en beskattning av den faktiska omsättningen i rörelsen eller näringen och bör därför enligt utskottets mening icke ifråga- komma. En så genomgripande ändring, som motionärerna föreslår, skulle föranleda en helt annan utformning av reglerna för beskattningsvärdets bestämmande. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 252 och II: 209.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 473 av herr Kaijser m.fl. och II: 557 av herr Björkman m.fl. om undantagande från den allmänna varuskatten av böcker och musikalier,

2) de likalydande motionerna I: 145 av herr Per-Olof Hanson m.fl. och II: 174 av herr Lindahl m.fl. om undan- tagande från allmän varuskatt av exportreklamtrycksaker,

3) de likalydande motionerna I: 354 av herrar Källqvist och Birger Andersson samt II: 217 av herr Rydén om un- dantagande från den allmänna varubeskattningen beträf- fande konst som försäljes vid utställningar,

4) a) de likalydande motionerna I: 465 av herr Eric Carlsson m.fl. och II: 556 av herr Antonsson m.fl. om undan- tagande från den allmänna varubeskattningen av invalid- fordon m.m., samt

b) de likalydande motionerna I: 469 av herr Per-Olof Hanson m.fl. och II: 564 av herr Jönsson i Ingemarsgården m.fl. om undantagande från den allmänna varubeskattningen av vissa hjälpmedel för invalidiserade,

5) de likalydande motionerna I: 478 av herr Ferdinand Nilsson m.fl. och II: 558 av herr Börjesson i Glömminge m.fl. om undantagande från den allmänna varuskatten vid varuuttag från egen rörelse,

6) de likalydande motionerna I: 8 av herrar Axel Emanuel Andersson och Ernst Olsson samt II: 16 av herr Björkänge m.fl. om undantagande från allmän varuskatt i vissa fall av begagnade varor,

7) de likalydande motionerna I: 257 av herr Yngve Nilsson m.fl. och II: 215 av herr Darlin m.fl. angående allmän varuskatt, då begagnad vara lämnas som dellikvid, ävensom

8) de likalydande motionerna I: 252 av herr Gösta Jacobsson samt II: 209 av herrar Bohman och Carlsson i Stockholm angående allmän varuskatt å pristillägg vid kreditförsäljning,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 20 april 1961

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Jansson, Spetz, fröken Ranmark, herrar Oscar Carlsson, Yngve Nilsson, Tage Johansson, Sundin och Kronstrand; samt

från a n d r a kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Allard, Kärrlander, Magnusson i Borås, Christenson i Malmö, Darlin, fru Holmqvist, herrar Forsberg, Nilsson i Tvärålund och Rydén.

Reservationer

I) av herrar *Hagberg, Spetz, Yngve Nilsson, Sundin, Kronstrand, Magnusson* i Borås, *Christenson* i Malmö, *Darlin, Nilsson* i Tvärålund och *Rydén*, vilka anför och hemställt följande.

1. Böcker och musikalier (noter)

Såsom anförts i motionerna I: 473 och II: 557 bör varuskatt inte uttagas i fråga om böcker och musikalier. En sådan beskattning ter sig ur allmän kulturell synpunkt olycklig. Bl. a. drabbas skol- och utbildningsväsendet.

2. Invalidfordon m. m.

Enligt förordningen om allmän varuskatt är läkemedel som försäljes enligt recept eller till sjukhus undantagna från beskattning. Däremot beskattas tekniska hjälpmedel av olika slag, som fysiskt handikappade och lyteskadade människor är nödsakade att använda i rehabiliterings- och terapeutiskt syfte för att i görligaste mån kompensera sitt handikapp. Vi delar motionärernas uppfattning att starka sociala och humanitära skäl talar för att dessa slag av hjälpmedel blir undantagna från beskattning. Vad här åsyftas är bl. a. invalidfordon och invalidvagnar av olika slag, rullstolar, proteser, hörapparater och s.k. talböcker för blinda. Vi föreslår, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t med stöd av förordningens 10 § 2 mom. förordnar om undantag för de tekniska och kulturella hjälpmedel för handikappade och lyteskadade som här angivits.

3. Pristillägg vid kreditförsäljning

Avbetalningstillägg, som utgöres av ränta å av säljaren tillhandahållen kredit, är enligt vår mening inte att hänföra till vederlag för tillhandahållen vara eller tjänsteprestation. I likhet med vad som framhållits i motionerna I: 252 och II: 209 anser vi, att sådant kredittillägg bör vara undantaget från allmän varuskatt — liksom fallet är vid tillhandahållande av krediter i övrigt. Det synes oss att Kungl. Maj:t bör framlägga förslag till sådan ändring i varuskatteförordningen att ifrågavarande avbetalningstillägg undantages från varubeskattning.

På grund av vad här anförts anser vi,

att utskottet under punkterna 1), 4) och 8) bort hemställa,

1) att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 473 av herr Kaijser m. fl. och II: 557 av herr Björkman m. fl. måtte antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt

Härigenom förordnas, att 10 § 1 mom. förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

10 §.

1 mom. Från skatteplikt undantagas följande varor.

1. Utsåde, fröer, — — — och växtskyddsmedel.
2. Levande djur, — — — liknande affärer.
3. Drivmedel och andra bränslen.
4. Jord, sand, — — — krossat skick.
5. Fiskefartyg, så — — — ävensom luftfartyg.
6. Krigsmateriel, som — — — underkastad utförsel förbud.

7. Böcker och musikalier (noter), allmänna nyhetstidningar, så ock periodiskt utgivna medlemsblad, personaltidningar och liknande publikationer, i den mån de tillhandahållas utan särskild avgift, ävensom andra periodiskt utgivna publikationer, om dessa väsentligen framstå såsom organ för sammanslutningar med huvudsakligt syfte att verka för religiösa, nykterhetsfrämjande, politiska, idrottsliga eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda vanföra eller eljest arbetshindrade medlemmar.

8. Läkemedel, som — — — till sjukhus.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961.

---

4) att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 465 av herr Eric Carlsson m. fl. och II: 556 av herr Antonsson m. fl. ävensom i anledning av de likalydande motionerna I: 469 av herr Per-Olof Hanson m. fl. och II: 564 av herr Jönsson i Ingemarsgården m.fl. måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte förordna om undantag från skatteplikt till allmän varuskatt för de tekniska och kulturella hjälpmedel, som av handikappade och lytesskadade användes i terapeutiskt eller rehabiliteringssyfte, såsom olika slag av invalidfordon och invalidvagnar, rullstolar, proteser, hörapparater, talböcker o. d.;

8) att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I: 252 av herr Gösta Jacobsson samt II: 209 av herrar Bohman och Carlsson i Stockholm måtte i skrivelse till

Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring av varuskatteförordningen att avbetalningstillägg, som utgöres av ränta å av säljaren tillhandahållen kredit, undantages från allmän varuskatt.

II) av herrar *Kronstrand*, *Christenson* i Malmö och *Rydén*, vilka angående undantagande från den allmänna varubeskattningen beträffande konstverk som försäljes vid utställningar anført och hemställt följande.

Med anledning av beslutet av fjolårets riksdag har Kungl. Maj:t utfärdat ändrade bestämmelser rörande uttagande av allmän varuskatt vid försäljning av konst. Skattebefrielse gäller numera konst som försäljes av konstnären direkt. Enligt de utfärdade anvisningarna skall emellertid varuskatt erläggas då försäljning sker på utställning, även på ateljéutställning. Som framhållits i motionerna är konstutställning emellertid inte att jämföra med en vanlig butiksförsäljning. Konstutställningen är i främsta rummet den vedertagna formen för konstnärens kontakt med publik och kritik. Den åtskillnad som i de utfärdade anvisningarna göres mellan konstnärens försäljning på utställning och hans försäljning privat innebär ett missgynnande av den konstnär som framträder offentligt. En följd av detta måste bli att intresset bland konstnärerna för att utställa minskar, vilket ur samhällets synpunkt är en icke önskvärd utveckling, eftersom ett rikt blomstrande utställningsliv är konstillivets viktigaste stimulans.

Ur kontrollsynpunkt torde det vara möjligt att dra en gräns mellan ren butiksförsäljning och försäljning på utställning. Tillämpningsföreskrifter i detta hänseende kan lämpligen utformas av vederbörande skattemyndigheter efter hörande av konstnärernas fackorganisation.

Under hänvisning till det anförda anser vi att utskottet under punkten 3) bort hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 354 av herrar *Källqvist* och *Birger Andersson* samt II: 217 av herr *Rydén* i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t med stöd av 10 § 2 mom. varuskatteförordningen måtte förordna om befrielse från varuskatt för konstverk, som försäljes på konstutställningar.